

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י

ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת עקב

שנת תשע"ה

סימן רס"ב

ברוך השם, יום ג' תצוה תקצ"ח, נעמרו

רב שלום לידידי הרבני הוותיק, בני חביבי, מו"ה יצחק שיחי

אתמול היה פה ר' אליה מברסלב [עיין מכתב רס"א] שהוא היה השדכן אצלכם, ובשרני טוב מענין השידוך למזל טוב, וכתבתי לך סימן טוב ומזל טוב. ומסרתי האגרת בידו, ובודאי יגיע לידך, ואם לא שלחו עדיין, צייתי על מוסר כתב זה ר' שמואל מברסלב [אפשר ר' שמואל צבי מברסלב הנזכר במכתב קע"ז]. שהוא הציר שהביא לי מכתבך, שיראה לשלוח לך מכתבי הנ"ל, על ידי השליח שלך, אם הוא עדיין בברסלב.

ובעת אני כופל ברכתך, יצו ה' את הברכה אתך שיהיה ההתקשרות למזל טוב לחיים טובים ולשלום, לכם ולכולנו, ילכו יונקותיו ויהיה כזית הודו. ונוכה להתעורר מזה לשוב להשם יתברך באמת, כעל כל אשר גמלנו ברחמינו וכרוב חסדיו, לא כחטאינו עשה לנו וכו' (תהלים קיג, יא) חסדו גבר עלינו ואמת ה' לעולם (שם קיז, ב).

ועל דבר אשר הקדים לגמור בלי ידיעתי [שנגמר השידוך קודם ביאת מוהרנ"ת, וכ"ה במכתב רס"א] היה לפלא בעיני על אשר מהרת לגמור קודם בואי. כבר כתבתי לך שם, שכפי שסיפר לי ר' אליה הנ"ל היית מוכרח בדבר, ומאת ה' היתה זאת, ובודאי הכל לטובה. גדולים מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו יתברך, ובעל הרחמים אשר גמל עמנו טובות כאלה עד הנה גם עד זקנה ושיבה אל יעזובינו עד אגיד זרועך לדור וכו' (תהלים עא, יח) ה' יגמור בעדינו הכל לטובה.

וכפי הנראה נתוועד יחד בישועתו יתברך בקרוב, על כן אין להאריך עתה. גם אני טרוד עתה בענין הנשואין של בן חורגי שמעלקא שיחי [ב"ח של מוהרנ"ת בן הרבנית השניה מרת. מוהרנ"ת טיפל עצמו עמו לגדלו ולחנכו, ועיין מכתב כ"ב, קע"א, וש"ג]. שהשליח שהביא מכתבך בא ביחוד בשביל עסק החתונה הנ"ל, ואני מוכרח להשיבו כראוי בנחיצה, על כן לא יכולתי להרחיב הדיבור אליך יותר.

דברי אביך הרואה נפלאות ה' בכל עת, וחסדיו העצומים, ומצפה לישועה שלימה בכל עת.

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה.

סימן רס"ג

בעזרת השם, יום ו' עש"ק תצוה, תקצ"ח לפ"ק

שלום לאהובי בני חביבי מו"ה יצחק נ"י

היום בחצות היום באתי לשלום תהלה לאל לפ"ק ברסלב, ותיכף הביא לי מחותנו ר' יואל נ"י מכתב מאתך. ותדע שגם דעתי מסכים שתבוא לשלום

על יום ב' שושן פורים הבעלי"ט לגמור התנאים למזל טוב, ואין פנאי עתה להאריך כי סמוך לכניסת שבת קודש.

ושלום וחיים ושושן ושמחה ליהודים וכו'. שמחת פורים נשמע בעולם, השם יתברך יזכינו לשמוח כראוי, ולהמשיך על ידי זה בחינת קיימו וקבלו

מחדש (שבת פח).

דברי אביך

נתן מברסלב

סימן רס"ד

ברוך השם, יום א' פורים תקצ"ח, ברסלב

שמחה ושושן ליהודים, ובכללם כבוד בני ידיד נפשי, הרבני וכו' מו"ה יצחק שיחי, עם כל יוצאי חלציו.

בשעה זאת אחר גמר קריאת המגילה קבלתי מכתבו, והיה לי לנחת גדול, ומכתבו ששלח על ידי שליח כבר כתבתי לו שקבלתי, ומכתבו הראשון לא קבלתי עדיין. כעת תדע כי ה' יתברך עושה חדשות בכל עת, כי בליל שבת קודש העבר נולד בן למזל טוב למחותנך [ר' יואל מברסלב כמ"ש במכתב רס"ג], ויכנסו לברית אי"ה ביום שבת קודש הבאה עלינו לטובה, על כן בא לפני בקשה, והפציר אולי לדחות התנאים עד שבת קודש הבאה עלינו לטובה, כדי שלא להכביד עליו כל כך להרבות בהוצאה של שני סעודות גדולות, והסכמתי לדבריו. גם יש לי עוד טעמים בזה שהוא לטובה כאשר אספר לך, על כן אל תבוא עם בני ביתך מחר אי"ה.

רק אתה בעצמך תבוא בלי עיכוב ביום מחר אי"ה, ותתעכב איזה שעות או יום, ואחר כך אם תרצה תחזור לביתך. ובערב שבת קודש הבאה עלינו לטובה תבוא שם כל בני ביתך לפה על שבת קודש הבאה עלינו לטובה, ובמוצאי שבת קודש יהיה סעודת התנאים עם סעודת הברית מילה ביחד. וה' הטוב יגמור לטובה, ונגילה ונשמחה בישועתו.

עתה אודיעך בני חביבי עם כל אנ"ש, נפלאות חדשות. כי בלילה הזאת אחר שזכינו לשמוח כראוי, וגם אנכי תהלה לאל רקדתי הרבה ביום שבת קודש, ובלילה העבר, והנחתי לישן אחר חצות לילה, ולא יכולתי לישן [מיבא שמוהרנ"ת ה"ל ברכה מרביז"ל שבכל עת שינוח עצמו ישן מיד. ואפשר שכעת מן השמים בכונה עכבו אותו שלא יוכל לישן מיד]. אחר כך בערך ג' שעות אחר חצות בא לביתי ר' שניאור ב"ר ישעי, ועם אחד אשר מסר אותי כמפורסם, ובא בכבי רבה ועצומה, בקידה וכריעה והשתחויה. ובתחלה שלח אלי את המלמד שלו ידידינו ר' יצחק הכהן בן ר' יודל [מתלמידי מוהרנ"ת, ומזכיר לעיל מכתב קמ"ח]. והקיץ אותי. וסיפר לי שכבר הוא בביתו התחתון, ובוכה לפני הצדקת מרת אדיל תחי, כי אשתו נחלשה מאד עד למות. וכן היה כי בשעה זאת נפטרה, אך הוא בעצמו עם בנו החתן עלו

הזמן של המחלוקת בעיר בברסלב. וסיפר לי שהיה בברסלב מתנגד שהרבה מאד לקלל ולחרף את מוהרנ"ת, וישאל אותו אחד מאנשי מוהרנ"ת, איך לא תירא לחרף ולגדף איש דבוק בתורה ותפלה כמוהו, ומה ריווח יהא לך בחירופים האלו, ועוד דברים כאלה. אבל המתנגד זה הקשה ערפו והחזיק בחירופיו. ואחר קצת ימים נחלה המתנגד הנ"ל וימת, ואחר כך תיכף נחלה ומת אחד מילדיו הקטנים, ואחר כך נחלה וימת גם הילד השני, ואחר כך מת הילד השלישי, ואח"כ כך נחלה הילד הרביעי והוא האחרון, כי לא היה היה לו ילדים יותר מאלו הד', וזוגתו האלמנה נכספה מאד בכל לבה לרוץ לבית מוהרנ"ת לפייסו, כי ראתה ממש בעיניה שלא היתה המכה זה הזאת רק בגלל החירופים של בעלה, אבל לא ידעה אם יועיל לה הפיוס, כפי הרדיפות שרדף וחרף אותו בעלה עד לחייו.

ואף על פי כן מרוב מכאובי לבה על מיתת בניה ועל חלושת הילד הזה האחרון, לקחה על ידה את הילד והביאה אותו לבית מוהרנ"ת כמו שהיה בחולשתו, ואמרה למוהרנ"ת בזה"ל: אני בעצמי איני חייבת בחרפות של בעלי והרי כבר נפטר וגם שלשה בנים, ולא נשאר לי רק ילד הזה עין אחת בראשי, ועתה נחלש גם הוא. ומיד התחיל מוהרנ"ת להבטיחה שיתרפאה, והשיבה לו שבדבר מסוכן כזה אין עוד ברצוני בהבטחות, רק ישכב הילד הזה בביתכם ומת גם הוא כאחיו, אם ימות ימות בביתכם, ותיכף ברחה מבית מוהרנ"ת ולא רצתה לילך עוד להילד, עד שבאו ואמרו לה שיהלד התחיל לשוב לבריאותו, ואז באה לבית מוהרנ"ת ותקחה את הילד, וכן היה שנתרפא בשלימות (ימי התלאות).

גם ברוך דיין [שהוא הגבר שהתחיל להצית את המחלוקת כמ"ש לעיל מכתב] עם כל בני בניו מתו וכו'. ועיין במדב"ר במחלוקת אפילו תינוקות בת יום אחד וכו'.

והנה מבואר במכתב רנ"ד, ובהערות דשם, שמוהרנ"ת השתדל עצמו לקבל בילעט על שנה, וכנראה כדי שיהיה לו רשות לנסוע בעיירות של אוקריינא. ואכן אחר שקבל הבילעט (עיין מכתב רנ"ב) נסע הרבה באותו קיץ מן ביתו לברסלב, ולאומאן, ולשאר עיירות שבה שהו אנ"ש, כמו שרואים בהמכתבים. כי על חג הפורים באותו שנה שהיה ביום א' תשא ?, שהה מוהרנ"ת בברסלב (עיין מכתב רנ"ח), ומשם נסע חזרה דרך וויניצא ובראהליב ובא לנעמרוב בעש"ק פרשת ויקרא (מכתב רנ"ט), ומשם נסע חזרה לברסלב והגיעו לשם ביום ה' פרשת שמיני [ב? לעיין, כי כתב שהגיע מכתב בחוה"פ, ובאיזה מקום היה מוהרנ"ת אז, וגם באיזה זמן חל אז חוה"מ"פ, ולכאורה משמע שלכן נסע לנעמרוב בעש"ק ויקרא כדי לשהות שמה על חג הפסח שחל אז] (מכתב רס"א). על חג השבועות שהה מוהרנ"ת בנעמרוב, ורואים (מכתב רס"ב) שאעפ"כ נתאספו אליו כמה מאנ"ש שבאו להסתופפו בצלו. בא' בהעלותך היה מוהרנ"ת בנעמרוב (מכתב רס"ב), ומשם נסע על ש"ק שלח לקרומינטשאק, ועל ש"ק קרח שהה בקראקב, ומשם נסע והגיע ביום ג' פרשת חקת לטשערין (מכתב רס"ג), משם נסע לאומאן על ציון רביז"ל (מכתב רס"ד). ומשם אור ליום ד' מטו"מ לברסלב (מכתב רס"ה), ומיד נסע מברסלב לנעמרוב שהגיע לשם במשך יום ד' מטו"מ (מכתב רס"ה לחתנו).

סימן רס"ה

ברוך השם, יום א' צו תקצ"ח, נעמרוב

שלום לבני חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק נ"י.

אור ליום ו' העבר, באתי לשלום לביתי מוויניצא, ובראהליב. עם מחותנו נ"י יואל מברסלב כמ"ש במכתב סי' רנ"ז לא דברתי כלל, כי נסעתי מברסלב, קודם שבא לביתו.

אודות מתנה לבני שיח"י [מוהר ומתן שנשלח מהכלה להחתן] אם יתן יתן ואם לאו אל

אחר כך לבית העליה שלי [מוהרנ"ת הו"ל חדר פרטי בביתו בברסלב הנקרא אויבער שטיבעל, ששמה היה החדר הספרים שלו, וביתו היה למטה].

ותיכף כבואי נפל על רגלי ונשק אותם בכח גדול, עד שאני מרגיש כח הנשיקה ברגלי. וכן עשה כמה וכמה פעמים שנפל על רגלי ונשק הרבה, וביקש ממני מחילה בבכיה בדמעות וזלגות, ואמר חטאתי כל המסירות היה על ידי, מה אעשה תמחלו לי, ונתן לי ב' רובל-כסף על פדיון, ובכה שאין לו יותר ליתן. והבטיח אם יוכל לתקן מה שקלקל בוודאי יתקן להשתדל לטובתי בכל כחו, ואמר שגם היום אני יכול ליכנס לפה [לחזור לדור בעיר ברסלב]. יתר מזה אי אפשר לבאר הכל.

לבו חזו מפעלות ה', מי יתן שכן יזכו כל המתנגדים לפייס אותי לטובתם הנצחית. ודרכי ה' נעלמים מאד מאד, גדולים מעשי ה' מאד עמקו מחשבותיו, שמחו אחי ורעי בישועת ה'. עד הנה לא עזבנו רחמיו וחסדיו, כן יוסיף כפלי כפלים להראות לנו חסדו, וישועתו יתן לנו, הכל בכח הזקן הקדושה חסד שבחסדים. שמחו בה' ובצדיקיו הק', בפרט עתה בפורים זמן שמחה לכל, פורים אין לאנד פורים אין לאנד. אין פנאי להאריך כי עדיין לא התחלתי לקיים מצות לבסומי בפוריא, מי יתן שאזכה לקיים כראוי ולשמוח כראוי, עד שנוכה לקיים בימינו בחינת [אסתר ט. כז] קימו וקבלו מחדש [עיין שבת פחג].

נתן מברסלב

והנה במשך קיץ שנת תקצ"ח נחלש ההתנגדות, גם הרה"ק מסאווראן נסתלק בימים ההם, והרבה מהמתנגדים התחרטו כמ"ש במכתב הזה, ועיין בהערה בסוף שנת תקצ"ח, ולכן רואים שהתחילו חסידי ברסלב להשתדל שיחזור מוהרנ"ת לברסלב, עיין מכתב רנ"א, ורס"ו "בנידון תשובתי לברסלב וכו', כפי הנראה הדבר סמוך לגמר בעזהשי"ת".

והנה בימי התלאות משמע שהאיש הזה שהתחרט וביקש מחילה ממוהרנ"ת היה האיש הנקוב בשמו שניאור דוד, ובמשך הזמן סבל הרבה חלאים וצרות ויסורים הוא ובני ביתו, ולכן בא לפני מוהרנ"ת וביקש ממנו מחילה, וז"ל הימי התלאות: אני שמעתי מפי הרב הגאון ר' אברהם שטערנהארץ חזן דקלויז, איך שהוא היה מכיר את שניאור, וכמה מיני יסורים ועינוים סבל בסוף ימיו, והיה אומר תמיד לר' אברהם הנ"ל שהוא מנכדי מוהרנ"ת ז"ל דאס אלעס איבער אייער זידן, אלע מסירות אלדז איז געווען דורך מיר, גייט בייט אייער זידן על קברו הקדוש פאר מיר וואס האב איך געזאלט טאן, עס איז גווען אזוי פיל רבנים און קיינעם האט ער ניט געגעבן מוזמן נאר מיר, ער האט דאך מיר געגעבן מוזמן (פירוש שאחד מראשי החולקים כיבד את שניאור במזומן בברכת המזון, ועם זה שיחד אותו שימסור את מוהרנ"ת ז"ל) (ימי התלאות)

ובפורים שנת תקצ"ט [לכאורה שנת תקצ"ח, וכן כתוב מפורש במכתב הלזה רנ"ח מכת"י] שהיה אז מוהרנ"ת בברסלב, בא אליו שניאור מברסלב הנ"ל אשר כל המסירות היו על ידו, ואשתו נחלשה אז מאוד עד למות, וכן היה כי נפטרה אז בעת שהיה בית התחתון של מוהרנ"ת קודם שעלה לבית העליון שלו. וכשעלה לבית העליון של מוהרנ"ת תיכף כבואו נפל על רגלי מוהרנ"ת ונשק אותם בכח גדול, עד שהרגיש כח הנשיקה ברגליו, וכן עשה כמה וכמה פעמים שנפל על רגליו ונשקם הרבה ובכה בכיה רבה ועצומה מאד, ואמר למוהרנ"ת ז"ל חטאתי, כל המסירות היו על ידי, מה אעשה תמחלו לי. ונתן לו ב' ר"כ על פדיון, כי לא ידע עדיין ממימתן אשתו בביתו, והבטיח אז שישתדל לתקן מה שקלקל (ימי התלאות).

עוד מסופר בימי התלאות וז"ל: בברסלב ראו בימים האלה השגחות נפלאות. ושמעתי מדידינו הר' מיכל מיאס, שהיה באותן

האגרת הזו [אגרת רס"ח], הכנתי ביום א' קודם חצות, לשלחו על ידי ר' זאב מפה [ע"י מכתב ר"א]. ונתעכב ולא נסע או, אחר כך נסע בלי ידיעתי. ואחר כותבי אגרת זה הגיעני מכתבו על ידי הפאסט, וראיתי נפלאות ה', כי בעת כתיבתי לא היה בדעתי לפרוס בשלום ידידי ר' נחמן הנ"ל [נכד רביז'ל]. ולהזכירו להתוועד עמי. רק מאת ה' היתה שבסוף כתיבתי נזכרתי בזה. ואני מאמין תמיד בענין כזה, כי לא דבר ריק הוא, כי בוודאי היה לו אתערותא והשתוקקות לזה, שזה גרם לעוררני לזה, אחר כך כשהגיעני מכתבך בפריסת שלום מאתו באהבה והשתוקקות, ושהוא נכסף להיות פה על שבת חול המועד הבאה עלינו לטובה, היה יקר בעיני מאד, וראיתי נפלאות תמים דעים כמה גדול כח ההשתוקקות והכיסופין דקדושה, שיכולין לעורר ברחוק כמה פרסאות גם בזה העולם, מכל שכן מה שנעשה מזה למעלה, כי באתערותא דלתתא איתער לעילא.

וי"ש בזה הרבה לדבר, ותספר לו כל זה. והשם יתברך יחזק לבבו להוציא מכח אל הפועל תשוקתו הטובה, ואי"ה כשיהיה פה אדבר עמו פה אל פה, את אשר ישים ה' בפנינו לטובתינו הנצחית.

ועתה בני חזק ואמץ לשמוח בשמחת החג הקדוש, הבאה עלינו לטובה. ותזכה להיות בכלל כל המרבה לספר ביציאת מצרים וכו' [מכילתא, נוסח ההגדה], כי תהלה לאל יש לנו הרבה לספר ולהודות על כל הנסים ונפלאות שעושה עמנו בכל עת. כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו וכו' [פסחים קט"ז], וכן בכל שנה ושנה, בפרט נרדפים דנרדפים כמונו, לולי ה' שהיה לנו וכו'. ועל חסדו הגדול אנו נשענים באמת, שאל יעזבנו ואל יטשנו לנצח, הן בפרנסה, הן להנצל משונאינו ורודפינו חנם, ובפרט בעיקר התכלית לזכות להתקרב אליו יתברך באמת, למען לא נבוש לעולם, ויש הרבה לספר אך אין הזמן מספיק.

והעיקר שתשמח במה שזכית להיות על ראש השנה כמה פעמים, ובמה שאנו מקוים להיות עוד על ראש השנה כל ימי חיינו, כי עתה זה כל נחמתי, וכל מגמותי, לזכות את כל השומעים לדברי שיהיה כולם על ראש השנה (היינו במקום גניזתו הק' של אדמו"ר ז"ל), כל ימיהם לעולם, בוודאי יחזיקו לי טובה לנצח [כע"י לקמן מכתב ר"ס]. ובוזה נגיל ונשיש תמיד, בפרט בשבת ויום טוב. וחדות ה' יהיו מעוזינו.

סימן רס"ז

ברוך השם, יום ו' ערב שבת קודש שמיני ב', תקצ"ח לפ"ק
שלום לבני חביבי הרבני מו"ה יצחק נ"י.

דע שבאתי לפה ברסלב ביום אתמול, וכפי הנראה אתעכב פה עד יום ב' - ג', וה' יוליכני בדרך האמת תמיד.

מכתבך מא' דחול המועד [תוס'] קבלתי מהפאסט ביו"ש האחרון, והיה לי לנחת. כעת אי אפשר להאריך מחמת שהוא קודם תפילת שחרית, גם מאפס כלי כתיבה. ואם ירצה כבוד ר' נחמן נ"י נכד אדמו"ר זצוק"ל [בת הרבנית היה בת רביז'ל, דר בעיר טולטשין] **לבא לפה** [לק"ק ברסלב, ועיין לעיל מכתב ר"ס] **אחר שבת קודש** מה טוב, ואם ירצה יסע עמי יחד לק"ק וויניצא, כי בדעתי קרוב הדבר ליסע לשם, אך יורז לבוא ביום א' או על כל פנים ביום ב', רק יודיעני על ידי אנשי היריד אם יבוא הוא או אתה או איזה איש אחד מאנשי.

והשם יתברך ישמח לבבינו ביצועו. וזוכה לקבל השבת בשמחה רבה כראוי, ולהתחיל פרקי אבות מחדש, להרגיש בלב נעימת המוסר והדרכים קדושים שהעלימו הצדיקים בדבריהם העמוקים מאד.

והנה חדשות רבות נעשים בכל יום ויום באתגליא ובאתכסיא, גדולים מעשי ה' ונפלאותיו וחידושיו בכל יום, מעט מזעיר יכולין לראות מרחוק, ויותר מזה צריכין להאמין, כמו שדברנו מזה על פסוק [איכה ג, כג] חדשים לבקרים רבה אמונתך [ע"י מכתב רל"ג]. וגם דיבורים אלו צריכין לחדש בכל יום, לעורר עצמו בכל דבר לראות פועל ה' ומעשי ידיו המתחדשים בכל עת

תצטער כלל, כי כבר דברנו הרבה שאין שום טובה בזה העולם שלא יהיה מעורב בו איזה צער או חסרון, ומחמת זה כל העולם מלא יסורים ויגונות וחסרונות הרבה, בכל אדם ובכל זמן, בכל יום ויום, ובכל עת ושעה, רק שהשינויים רבים מאד בין אדם לחבירו, ובאדם אחד בעצמו רבו השינויים, בין העתים, בין יום לחבירו, ובין עת ועת. והכל כלול במה שאמר קהלת ג' א' לכל עת, חשב כ"ח עתים, י"ד לטובה וי"ד להיפך, וסיים (שם ג, ט) מה יתרון העושה באשר הוא עמל. כי אין שום תקנה כי אם לברוח אל עמל התורה. ואם כבר דברנו בזה הרבה, עדיין צריכים לחזור זאת בכל יום, כי רבו שינויי העתים העוברים על כל אדם, בפרטיות ובפרטי פרטיות.

והנך רואה שלפני רבע שנה, לא חשבת כלל שיהיה מתנות יפים לבנך על הפסח, וגם כובע חדשה לא היה לו. ועתה שעזר השם יתברך שנשתדך למזל טוב, שהוא בוודאי ישועה גדולה. כי כמה וכמה מצפים לזה לזכות לשדך את בניו שיחי, וכמה וכמה כליון עינים בלי שיעור יש לבני אדם על זה. ועתה אחר שעורך השם יתברך לזה, וגם כבר קיבל מתנה נאה הכובע הנ"ל, עתה עיניך מצפות למתנות יפות. ואם בעצמך לא היית מקפיד על זה יש לך געגועים לזה מחמת רצון וזוגתך ובנך שיחי, ומחמת כבוד הבריות. ואם ישלח לך מתנה תצטרך לחשוב להחזיר לשלוח לו איזה מתנה קטנה על כל פנים, שקשה עליך עתה גם כן בעת הזאת.

ועתה ראה והבן וחכם איך אין שום בית מנוס כי אם להשם יתברך ולהתורה, והעיקר לשפוך שיחו לפני ה' על כל דבר, באופן שגם בתכלית הגשמיות, מי שמונח אפילו במקום שמונח, גם משם יוכל לקשר הכל להשם יתברך, לחשוב בכל פעם מה יהיה התכלית מזה, הלא ימינו כצל עובר. וזה סמוך שלחו לי בעצמי מתנות להחתן בימי נעורי, וכבר עבר כהרף עין ונעשה עמי מה שנעשה, וכהרף עין יעבור גם הזמן של כל באי עולם, ולא ישאר כי אם מה שחטף כל אחד לעצמו מהתכלית הנצחית, הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל [קהלת א, ב]. ועתה שמח בני במה שאנו זוכים על כל פנים לדבר מזה, ולמשוך רצוננו אל התכלית הנצחית. בפרט שאנו סמוכים בכל עת ורגע בכחו של זקן דקדושה [רביז'ל קרא עצמו "אני זקן שבקדושה" (חיי מוהר"ן ט"ו)]. זה נחמתינו, זה ישועתינו, זה תקוותינו, זה שמחתינו, לנצח נצחים אשרינו וכו'.

דברי אביך המצפה לישועה. והשם יתברך יעזור לנו לשמוח כראוי בשמחת החג הקדוש הבאה עלינו לטובה, נגילה ונשמחה בישועתו.

נתן מברסלב

ושלום לכל אנשי באהבה רבה ורחימתן עזיזא, שימו לבכם היטב היטב לכל דברי אלה, כי לא דבר רק הוא מכם, כי הוא חייכם לנצח. ותראה לשלוח לי אגרת על ידי מוסר כתב זה.

ותפרוס בשלום ידידי נפשי הותיק פרי צדיק וכו' מו"ה נחמן בן חיה נ"י נכד אדמו"ר הקדוש זצוק"ל ותאמר לו שישמע מר' דוד את התענוגים ושעשועים שמלאים בבית הקאנטר של דודו נ"י [הרה"ח ר' דוד הוא לכאורה ר' דוד מטולטשין תלמיד מוהר"ת, ומכאן משמע שמוהר"ת היה דודו]. ועדיין ר' דוד אינו יודע אפילו חלק אחד מאלף ממה שנעשה שם. ומזה גם כן ראוי לו ליקח מוסר לשוב אל דרכי אבותיו הקדושים והנוראים, לחשוב על תכליתו הנצחית. ואני בתומי אלך לעשות את חובתי להזכירו בכל פעם, כי אני מחויב לשרת את אבותיו הקדושים ולמלאות רצוניהם הקדושים, אשר הם משתוקקים באמת לקרב את זרעם הקדושים אל האמת לאמתו, אך בחירתו חפשיית. וה' ברחמי יעזור לו שנזכה על כל פנים מעתה להתוועד יחד, למען ייטב לו בזה ובכא לעד ולנצח נצחים, אמן כן יהיה רצון.

נתן הנ"ל

סימן רס"ז

ברוך השם, אור ליום ו' ערב שבת קודש צו

סימן רס"מ

ברוך השם, יום ג' קרח תקצ"ח לפ"ק, קרומינטשאק
שלום רב לבני חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק נ"י

על שבת קודש העבר הייתי פה, ומתי אסע לביתי איני יודע בעצמי.
ועתה אין לי פנאי כלל, רק מאהבתך ותשוקתך למכתבי כתבתי לך
משלומי וממקומי עתה. השם יתברך ברחמי יוליכני לשלום, בדרך האמת
בגשמות ורוחניות, ינחני במעגלי צדק למען שמו. לכתוב לך דברי אמת
והתעוררות והתחזקות וכו' אין הזמן מספיק.

עד כה כתבתי בקרומינטשאק, ונתעכב מכמה טעמים, ולא נשלח משם.

ונתעכבתי על שבת קודש העבר בקראקא, ותהלה לאל דברנו הרבה
נפלאות ה'. ובפרטיות ספרתי שם המעשה של יום החמישי
וכו' (סיפומ"ע מעשה י"ג יום החמישי), גדולים מעשי ה'. ואי אפשר לבאר כל אשר
בלבי, בפרט על פני השדה. והשעה נחוצה מאד, כי זמן תפלת שחרית
הגיע. ונפלאות בעיני על שלא מצאתי מכתבך פה, כי אתמול באתי לפה
טשערהין, והיום יום ד' חוקת אני שולח מכתבי זה מפה, ובכואי אתמול
לפה ולא מצאתי מכתבך עמדתי מרעיד, ואיני יודע מה לחשוב. השם
יתברך יעזור שיהיה הכל לטובה, ונוכה להבין דרכי ה' ונפלאותיו
ונוראותיו בכל יום ובכל עת ובכל שעה. ולהבין מהם רמזים להתקרב
אליו יתברך בכל עת. כעת יקבל עשרים רוביל ס"ג, ויתן חמשה
רובל-כסף לידידניו ר' יעקב ב"ר משה חיים [מטולטשין תלמידי מוהרנ"ת]. ויסלק
לו החוב שלויתי ממנו בברסלב, ומעט המותר יחלק לר' נחמן ור' דוד
נ"י מחצה לזה ומחצה לזה [ר' נחמן מטולטשין וחבירו ר' דוד מטולטשין מתלמידי מוהרנ"ת.
מוהרנ"ת נתן להם מעמד לפרנסה]. ויפרוס בשלום כל אוהבינו ורעינו באהבה רבה.
ואין לי פנאי להאריך כלל, עד שבדעתי היה לבלי לשלוח שום מכתב
כלל, רק אהבתך ותשוקתך החזקה הכריחוני לכתוב על כל פנים
מעט דיבורים אלה.

ושמח בני וכל אוהבינו, בכל נקודה ונקודה טובה מקדושת ישראל
שזכינו. ואתמול חזרתי עם אחד התורה של אומרה לאלקי בעודי
וליקומי ח"א ס"י רפי"ב, ונעשית בעיני כחדשה ממש [ידוע השיחה בשנת ת"ר "בני מיר אין
דאס שפיגל נ"י", ועיין לקמן. ועיין מכתב קצ"ח]. והשם יתברך יזכיני לילך עמה בכל
יום ובכל עת, כי נפלאות היא, מעשי ה' המה, גדולים מעשי ה' אשר
הפליא לעשות עמנו, מה אדבר. חזקו ואמצו מאד בכל יום מחדש, כל
אחד ממקום שהוא, כי כל חיותינו וקיומנו, הוא בכל תנועה ותנועה
ובכל נקודה ונקודה מה שמושכים עצמם בכל פעם מרע לטוב, וכל אחד
מישראל איך שהוא כל חיותו וקיומו מזה, וסוף כל סוף נשוב כולנו
להשם יתברך על ידי זה, ואי אפשר להאריך בזה על פני השדה.

דברי אביכם המשתוקק בכל עת לתכלית הנצח, לנו ולורעינו ולכל ישראל
לנצח.

נתן מברסלב

כוונת ההערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצונינו בעו"ה להודיע כל
המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים
היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דבריני כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה
ומתוקן, ויאשר כוונתם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להודיע בהעט סופר, אן להערות, וכן
מי שברצונו שיגיע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה:
CONGHVPRINTING@GMAIL.COM
אן להפעקס: **845.781.6701**
להודיע על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

בנפלאות חדשות, והכל בשביל האדם השפל הזה, כל הימים אשר הוא חי על
פני האדמה, מה גדלו מעשה ה' מאד עמקו מחשבותיו.

דברי אביך המצפה ומחכה לישועה שלימה

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה, ובפרט לידיד נפשי הוותיק פרי צדיק מו"ה נחמן
נכד פאר ראשינו זצ"ל, ולכל בני ביתו, שלום וישע רב.

סימן רס"ח

ברוך השם, יום א' בהעלותך תקצ"ח לפ"ק, אומאן

בני ידיד נפשי ולבבי, כל מכתביך קבלתי קודם שבועות, וערב שבועות
סמוך לערב קבלתי מכתבך לכוללך בתוך הנפשות הבאים ברצונות
חזקים להתקרב להשם יתברך, וגם היום בבקר קבלתי מכתבך. ולית רעותא
טבא דאיתאביד, הכל נכתב ונרשם למעלה לטובה, מי יתן והיה שהיית עמנו
גם בגופך פה, הנה מה טוב ומה נעים וכו', אך גם רצונך וכוספך החזק
והעצום ותשוקתך הגדולה, טוב לפניך מאד.

ועתה אל תעצב על העבר, רק תבקש על להבא, שנזכה ברחמי העצומים
לשוב לביתי לברסלב בשלום, באופן שנוכל להתוועד שם יחד כמה
פעמים בשנה, לדבר מנפלאות אמתת קדושת חידושי תורה, המביאה למעשה
טוב, שזכינו בחסדיו יתברך הנפלאים ונוראים מאד מאד, מה נשיב לה' וכו'.
[בענין חידושי תורה המביאה לידי מעשה שהוא המדרגה הגדולה בלימוד התורה עיין עוד ליקוטי הלכות
ה' ברכת הפירות ה"ה סוף אות י"ט].

כעת אני טרוד מאד לנסוע מיד לדרכי לשלום [נסיעת מוהרנ"ת בימים ההם מצוין לעיל
סוף מכתב רס"ד]. ואין פנאי כלל. רק אהבתך אלצוני לכתוב מעט דברי
אלה, ואם ירצה ה' בשובי מדרכי אוסיף לכתוב לך יותר בעזרת השם
יתברך. ועתה תשמע הכל מפי אנ"ש, וגם תקבל השיר שנתחדש עתה ביו"ט
קדוש לנגן, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (תהלים קל"א, א) והוא
אצלי נפלאות חסדיו יתברך. ותהלה לאל גם זה נכלל בתורתו הק' כאשר
תשמע ממוסר כתב זה, ואני מחיה את עצמי מאד בזה, הנה מה טוב ומה
נעים וכו'.

דברי אביך המצפה לשמוח בך לאורך ימים ושנים טובים בזה ובכא לנצח.

נתן מברסלב

ושלום לידידי ר' יעקב נ"י [ר' יעקב מטולטשין תלמידו מוהרנ"ת]. ולר' איצ"ל נ"י, ולר'
משה מרדכי נ"י [מתלמידי מוהרנ"ת, דר מטולטשין]. ולכל יו"ח שיחי, הומה
עלי לבי על שלא זכיתם להמנות עמנו בחג הקדוש העבר זמן מתן תורתנו,
מי יתן מעתה שנזכה להתוועד יחד לעתים קרובות, באופן שנזכה להשכיל
על דרכינו, להטיבנו באחריתנו לנצח, אכ"ר.

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן !

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר'ן הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (על"ת מכתב ש"א)